

Az emlékmű belsején pedig ugyancsak a felső peremén szerelmes gerlepárok domborodnak köröskörül. Az emlékmű dr. Lechner Jenő építőművész-tanár és Fűréd Richárd szobrászművész alkotása. Este a Nemzeti Színházban emlékeztére az »Egy magyar nábob« c. színműve dísz-előadás keretében került színre.

Jókainé Laborfalvi Róza, híres tragikánk, sz. 1817. április 8-án, Miskolcon. Atyja laborfalvi Benke József székely származású nemes ember, maga is színész volt s egyike azoknak, akik Pesten működtek 1808-ban, Pestmegye pártfogása mellett. Felesége: weleszi Rác Zsuzsanna színésznő volt. Serdülő leányuk a világot jelentő deszkák közelében nevelkedett és már korán elárulta igazi hajlamát, meleg vonzódását a színpálya iránt és Laborfalvi Róza név alatt 1833-ban színpadra lépett Budán, a Komlóssy Ferenc színtársulatánál, Döbrentei Gábor támogatása mellett, ki abban az időben az Akadémia titkára volt. E társulatnál működött ez időben a híres Kántorné, kinek nagy dalait színről-színre látta Laborfalvi Róza. Eleinte csak kis szerepeket játszott, mint Náni szobalányt a »Benjamin Lengyelországból, vagy a nyolegarasos atyafi« c. színműben, — mely első szerepe volt. Ez időben 25 forint fizetést kapott. A társulat Budáról Székesfehérvárra került s mivel Kántorné nem ment velök, a vakmerő direktor a nagy tragika szerepeit a »világszép Rózának« adta, ki azokban mindjárt jelentékeny sikert ért el. Budára visszatérve, már kész művésznő volt. Első nagyobb szerepe a »Rolla halála« színmű Elvira szerepében volt.

1837. év augusztus 22-én, a Nemzeti Színház megnyitása alkalmával Belizárban (Antónia) rendkívül sikert aratott. Déryné is melegen emlékezik meg róla naplójában. Sikereit tehetségén kívül elősegítette gyönyörű alakja, mozdulatainak nemes egyszerűsége és csodálatosan zengő, érces, minden modulációra képes hangja. Dicsősége tetőpontján állt, mikor 1848-ban nőül ment Jókaihoz, akit híven követett a bujdosásban is. Legnagyobb stílus alkotásai voltak Shakespeare drámai hősnői, Bánk bán Gertrud-ja, Stuart Mária, Zrinyi Anna, Dalma, Gemea (Kártya-

vető). 1859-ben visszavonult s csak jótékony célú előadásokon lépett föl. Utolsó föllépése 1883. nov. 30-án volt, művészi pályafutása félszázados évfordulóján, mikor a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Három év múlva tüdőgyulladásra kapott, melyből felépült, de újabb komplikációk léptek közbe és ez év november 20-án, hajnali négy órakor meghalt. (Sándor ucca 36. sz. házban.)

Temetése imponáns részvét mellett folyt le a Nemzeti Színház előcsarnokából, ahol Paulay Ede mondott fölötte mélyérzésű gyászbeszédet. Az irodalom nevében ifj. Ábrányi Kornél mondott istenhozzádot, a Népszínház előtt Lukácsy Sándor búcsúztatta. Sírja a kerepesi-temetőben, VII. tábla, I. sor, 107. sír-szám.

Jókainé Nagy Bella, színésznő, sz. 1879. júl. 4-én, Jákón (Szabolcs m.). Óbudán végezte iskoláit és már gyermekkorában feltűnt szavaló képességével. A kereskedelmi iskola elvégzése után előbb a Színiakadémia, majd a Rákosi Szidi növendéke lett. Óbudán a Kisfaludy Színházban lépett fel először, 1898. november 26-án, Sudermann »Otthon« c. drámájának Magdolna szerepében. Ekkor ezt a kritikát kapta: »Hangja feltűnő drámai erővel bír, játéka ment minden modorosságtól, alakja pedig egyenesen a színpadra predesztinálja őt.« (Pesti Hirlap, 1898. november 27.) 1899. nyarán Jókai »Apotheosis«-át oly kifejező erővel szavalta, hogy a Vígyszínház tagjai sorába szerződtette. Ez év szeptember 16-án nőül ment Jókaihoz s ettől fogva lelépett a színpadról.

Jókai Színkör. Budapesten, a Városligetben, Feszty Árpád világhírű műremekének elhelyezésére szolgáló épületben működő színtársulat neve, megnyílt 1915-ben. Eleinte kabaré-műsort mutatott be az együttes, magánszámokkal tarkítva, majd 1927. évben ú. n. »színháznyitási« engedélyt nyert, úgy hogy belépett a színházak sorába.

Mindezt a tulajdonos részvénytársaság áldozatkészsége tette lehetővé, melynek vezérigazgatója: Szász János gonddal fejlesztte évről-évre a magyar kultúrának ezt a kis hajlékát. A kommün alatt a színkör szocializálva volt, amidőn felszerelése